

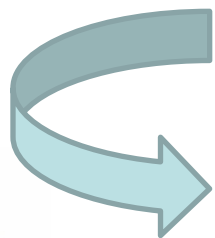
Metodikas izstrādes konceptuālā pieeja: *izpratne par jūras un sauszemes izmantošanas funkcionālo sasaisti*

**Kristīna Veidemane
Baltijas Vides Forums**

18.10.2013 Grobiņa

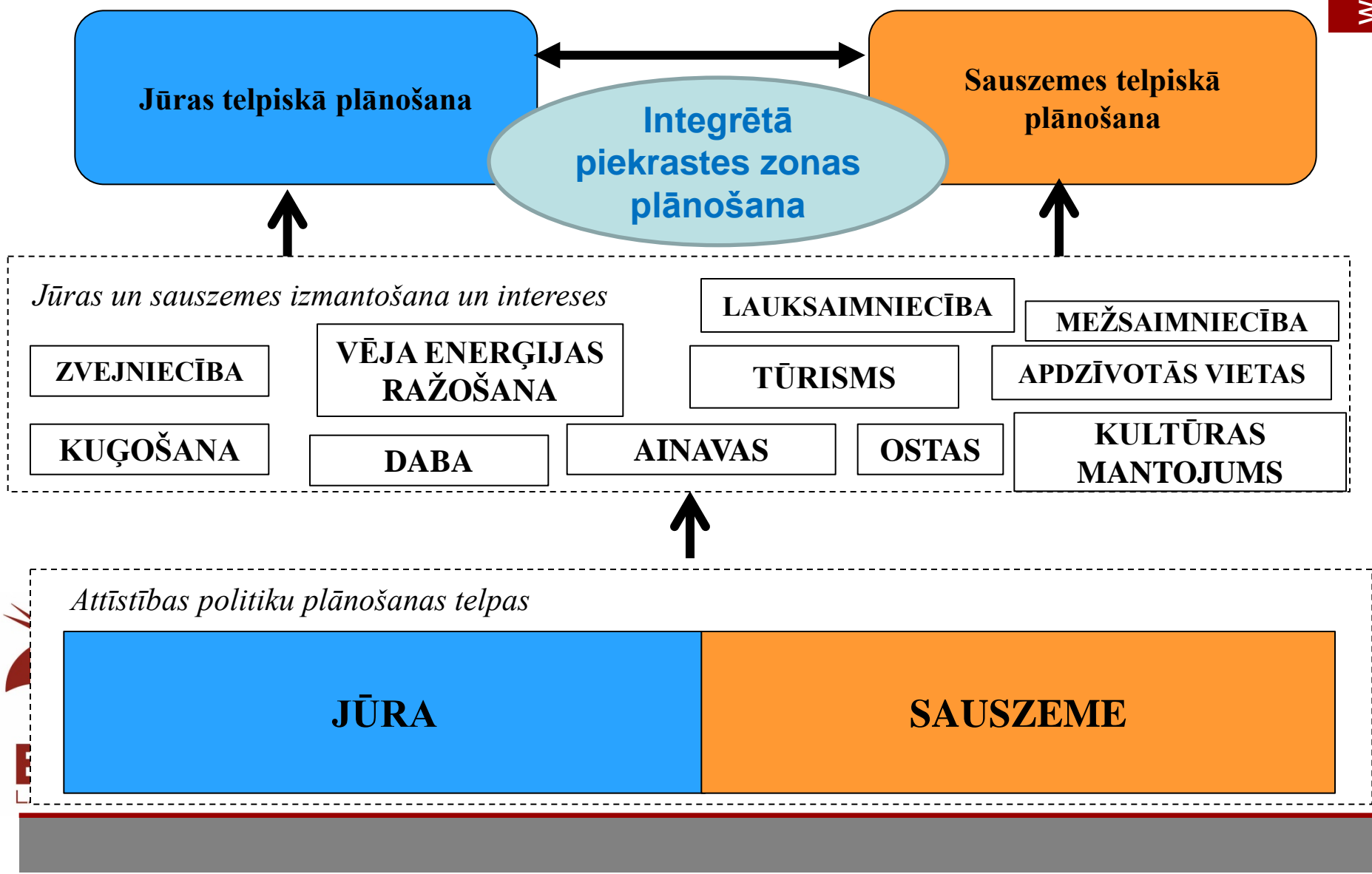
Metodikas izstrādes mērķi

- veicināt ilgtspējīgu sauszemes un jūras telpiskās plānošanas savstarpējo sasaisti un sniegt metodiskos ieteikumus nacionālās telpiskās plānošanas politikas pilnveidošanai
- sniegt metodiskos ieteikumus nacionālās telpiskās plānošanas politikas pilnveidošanai

Metodisks materiāls (90-12 lpp) - visu administratīvo līmeņu teritoriju plānotājiem; netieši arī nozaru attīstības plānotājiem

Funkcionālās saskaņotības nepieciešamība

ES politikas

- **Rekomendācijas** par Integrētās piekrastes zonas pārvaldības ieviešanu Eiropā (2002/413/EC)
 - Uzsver, ka **jūras-zemes mijiedarbības pārvaldībā** jāuzlabo visu iesaistīto institūciju veikto **rīcību koordinācija**
- **Ceļvedis** jūras teritoriālajai plānošanai: kopēju principu sasniegšana Eiropas Savienībā (COM(2008) 791); nosaka 10 galvenos principus JTP
 - **9. princips:** Saskaņotības nodrošināšana starp sauszemes un jūras teritoriālo plānošanu - saistība ar *ICZM*
 - Pieprasa, ka sauszemes teritoriju plānošanu ir jāsaskaņo ar JTP, jo lauksaimniecība un urbanizācija ietekmē jūras vidi, taču šis princips nemin, ka arī JTP var ietekmēt sauszemi (piemēram vēja enerģijas ražošana ietekmētu tūrisma attīstību)

ES politikas

- **EK paziņojums** “Jūras teritoriālā plānošana ES — sasniegumi un turpmākā attīstība” COM(2010) 771
 - Uzsver saskaņotības principa svarīgumu, nepieciešamību pēc IPZP, taču atzīst, ka dalībvalstīs lielāka uzmanība ir pievērsta sauszemes daļai.
- **Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva**, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas un integrētās piekrastes pārvaldības satvaru:
 - mērķis ir veicināt jūras un piekrastes darbību ilgtspējīgu izaugsmi un piekrastes un jūras resursu ilgtspējīgu izmantošanu, izveidojot satvaru, kas ļautu efektīvi īstenot jūras telpiskos plānošanu ES ūdeņos un integrēto piekrastes pārvaldību dalībvalstu piekrastes teritorijās.
 - Direktīvas pievienotā vērtība – sasaistīt jūras plānošanu ar piekrastes zonas pārvaldību.

Latvijas normatīvie akti

- Teritorijas attīstības plānošanas likums (01.12.2011)
 - **Definīcija: jūras plānojums** ir nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības **plānošanas dokumenti**, kurā noteikta **jūras izmantošana**, ņemot vērā funkcionāli ar jūru saistīto sauszemes daļu.
 - **16.pants:** Jūras plānojums teritorijas izmantošanu teritoriālajos ūdeņos, kontinentālajā šelfā un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā nosaka, ņemot vērā funkcionāli ar teritoriālajiem ūdeņiem saistīto sauszemes daļu un saskaņojot dažādu nozaru un pašvaldību intereses teritoriālo ūdeņu, kontinentālā šelfa un ekskluzīvās ekonomiskās zonas izmantošanā.

- MK noteikumi nr. 740 “Jūras plānojuma izstrādes, ieviešanas un uzraudzības kārtība” (30.10.2012.)

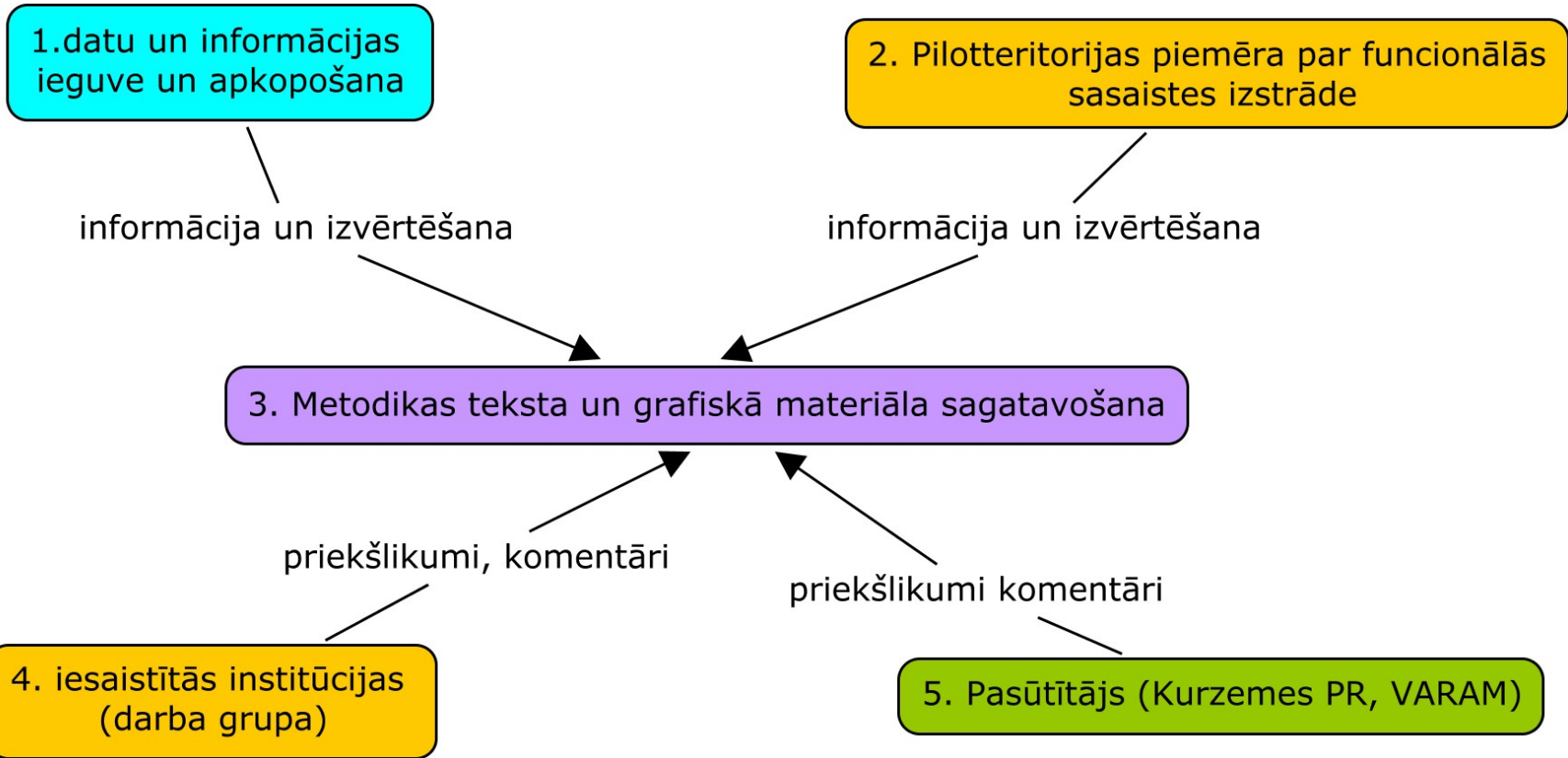
Latvijas normatīvie akti

- Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likums (17.11.2010.)
 - **jūras telpiskā plānošana** — ilgtermiņa attīstības plānošanas **process**, kas vērsts uz jūras vides aizsardzību, jūras racionālu izmantošanu un integrētu pārvaldību, kā arī sabiedrības labklājības un ekonomikas attīstības līdzsvarošanu ar vides aizsardzības prasībām;
 - 13.pants (2): Izstrādājot **Pasākumu programmu**, ietver vēl vismaz šādus ar jūras izmantošanu saistītus pārvaldības pasākumus:
 - jūras telpisko plānošanu un citus pasākumus, lai regulētu cilvēka darbību un ietekmi laikā un telpā noteiktā jūras ekosistēmas daļā

Latvijas normatīvie akti

- Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likums (17.11.2010.):
 - (1) Lai veicinātu jūras ilgtspējīgu izmantošanu, jūras telpiskās plānošanas procesā piemēro ekosistēmas pieeju, ievēro vides aizsardzības un teritorijas attīstības plānošanas principus, kā arī ņem vērā:
 - 1) EK ieteiktos un BJR valstu vienotos JTP principus;
 - 2) informāciju par jūras vides stāvokli un tā izmaiņu tendencēm;
 - 3) īpaši aizsargājamās dabas teritorijas piekrastē, jūrā, kā arī noteiktās aizsargjoslas, tādējādi nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un jūras ekosistēmas ekonomisko un rekreatīvo kapacitāti Baltijas jūras reģionā.
 - (2) Jūras telpiskajā plānošanā ievēro attiecīgajai jūras ekosistēmas daļai raksturīgās iezīmes.

Metodikas izstrāde

Laika grafiks

	06	07	08	09	10	11	12	01	02
Esošās situācijas novērtējums, datu apkopošana	█	█	█	█	█	█	█	█	█
Pilotteritorijas piemēra izstrāde(Liepāja-Pāvilosta)	█	█	█	█	█	█	█	█	█
Metodikas teksta un materiāla sagatavošana	█	█	█	█	█	█	█	█	█
Institūciju līdzdalība (darba grupa+konsultācijas)	█	█	█	█	█	█	█	█	█
Sadarbība ar KPR un VARAM	█	█	█	█	█	█	█	█	█

2013.Gada jūnijs – 2014.gada februāris

Pilotteritorija

- 3 pašvaldības (Liepājas pilsēta, Medzes pagasts and Pāvilostas novads)
- Dažādi izmantošanas veidi:
 - Tradicionālie (zvejniecība, kuģošana, ostas)
 - Potenciāli vēja enerģijas izmantošana
 - Militārās intereses
 - Natura 2000 (Akmeņrags)
 - Akvakultūra
- Pilsēta un lauku vide
- Eroziņas procesi

Metodikas saturs

- **I Vispārīgā daļa**
- Izpratne par jūras un sauszemes funkcionālo sasaisti, t.sk. Eiropas politikas
- Piemēri no Baltijas jūras reģiona:
 - Galvenie sauszemes izmantošanas veidu raksturojums;
 - Esošie un tuvākajā nākotnē prognozējamie jūras izmantošanas veidu raksturojums
 - Klimata pārmaiņu seku ietekme uz galvenajiem sauszemes, kā arī esošajiem un prognozējamajiem jūras izmantošanas veidiem
 - Galveno jūras un sauszemes izmantošanas veidu savstarpējā ietekme, tās intensitātes raksturojums ar konkrētiem piemēriem, raksturojot gan sinerģiju, gan tipiskākās konfliktsituācijas

Metodikas saturs

II **Esošā situācija** sauszemes un jūras funkcionālajā sasaistē Latvijā, pamatojoties uz situāciju pilotteritorijā Kurzemes plānošanas reģionā, un ieteikumi funkcionālās sasaistes uzlabošanai:

- Galvenie esošie un tuvākajā nākotnē prognozējamie piekrastes **sauszemes daļas un jūras izmantošanas veidi Latvijā**;
- Pilotteritorijas raksturojums, galvenie esošie un plānotie **sauszemes izmantošanas veidi** pilotteritorijā, **to raksturojums**;
- Iespējamie sauszemes izmantošanas veidi LV ārpus pilotteritorijas Kurzemes plānošanas reģionā un to raksturojums saistībā ar jūras izmantošanu
- Tuvākajā **nākotnē prognozējamie jūras izmantošanas veidi** un to **sasaiste ar** iepriekšminētajiem galvenajiem **sauszemes izmantošanas veidiem**

Metodikas saturs

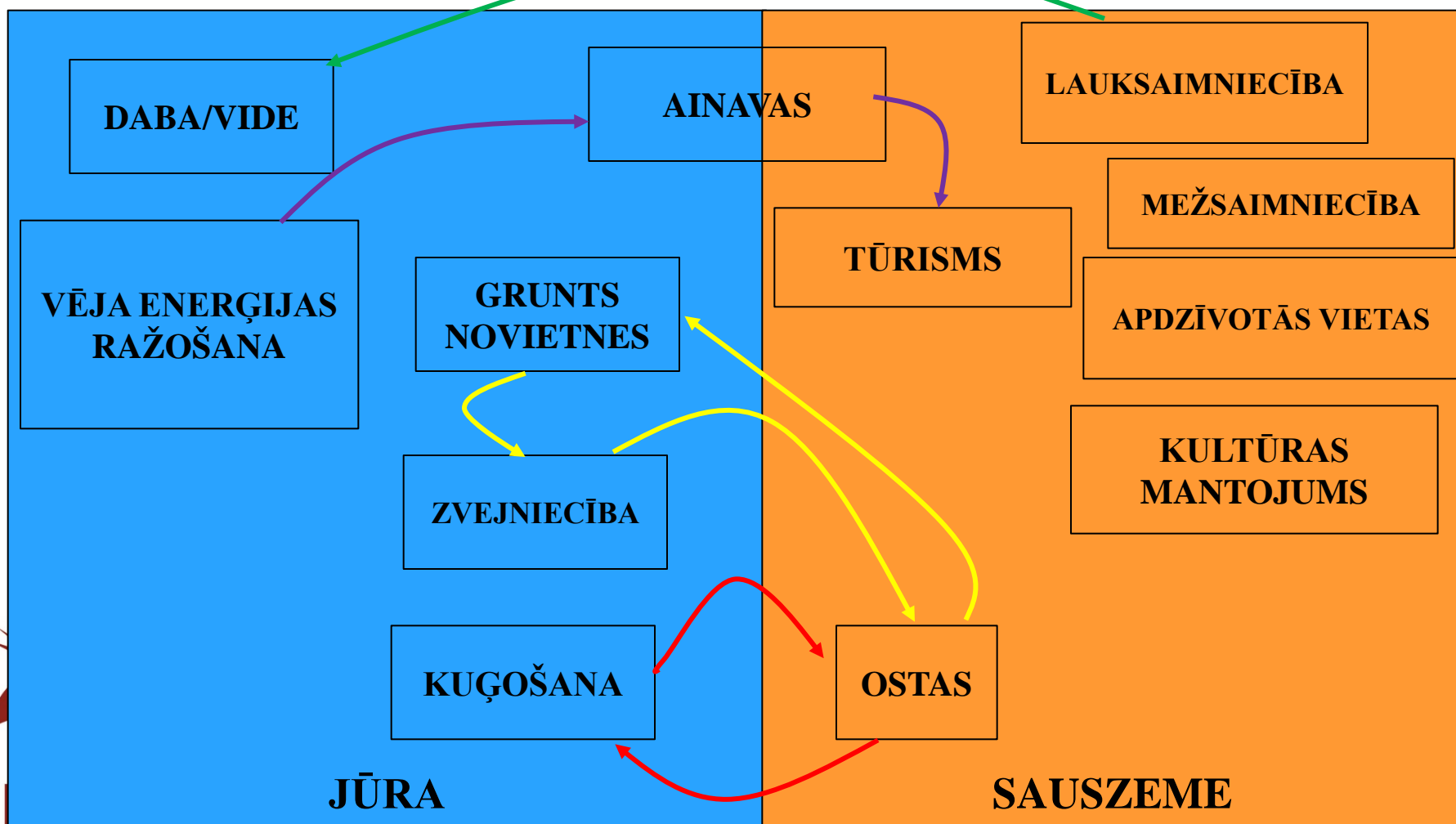
III Secinājumi un ieteikumi

- Sauszemes un jūras funkcionālās sasaistes novērtējums Latvijā
- Priekšlikumi sauszemes un jūras funkcionālās sasaistes monitoringam
- Kopsavilkums par vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas integrēšanu jūras telpiskajā plānošanā un jūras izmantošanas integrēšanu vietējo pašvaldību, plānošanas reģionu un nacionāla līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos Latvijā
 - vietējo pašvaldību funkciju nodrošināšanu saistībā ar jūras izmantošanu
 - valsts interešu jūras izmantošanā sasaiste ar sauszemes izmantošanu
- Latvijas politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu pilnveidošana
- Latvijā nepieciešamie pētījumi, lai novērtētu un uzlabotu jūras un sauszemes funkcionālo sasaisti

Metodiskā pieeja: skats no krasta/jūras

Jūras un sauszemes izmantošana un intereses

Paldies!

